

de Lov til at sige: Nej, vi stille vore Fordringer — og jeg er tilbøjelig til at tro, at var Sagen bleven tagen paa den Maade, havde den ogsaa faaet et andet Udfald, end den nu fik.

Nu gik Sagen videre og fik en Afslutning. Men efter at Forsvarslovene vare vedtagne, fremkom der et Program fra „de 27“, hvori det hed: Forsvarssagen er løst. Blandt Underskriverne var Forsvarsministeren. Han havde i denne Egenkab kort i Forvejen spurgt den kommanderende General og Generalstabschefen: Frembyder den foreslaaede Ordning trods dens øjensynlige Mangler saadanne Fordele, at den maa foretrakkes for den nuværende? Han havde altsaa erkendt, at den Ordning, der var foreslaaet, ikke var en Løsning; thi en Ordning, der indeholder øjensynlige Mangler, er ingen Løsning. Han kunde altsaa ikke sige: Forsvarssagen er løst. Men han vil maaske sige, at der ligger en anden Tanke bagved, at Forsvarssagen var løst derigennem, at der nu var kommet en anden Afgørelse med Hensyn til Landbefæstningen, idet det var slaaet fast, at den skulde nedlægges i 1922, og alle maa jo erkende, at Spørgsmaalet om Københavns Landbefæstning var efterhaanden blevet Kærnepunktet i hele Forsvarssagen. Man har om Nedlæggelsen i 1922 sagt, at det var i Virkeligheden ikke noget nyt for Højres Vedkommende; Højre var jo allerede gaaet ind paa en Nedlæggelse, den Gang der var Tale om Dannelsen af et Ministerium Frijs. Men det er ikke rigtigt. Det er ganske vist, at Grev Frijs havde foreslaaet en Løsning, hvorefter Nedlæggelsen skulde finde Sted, dog først om 16 Aar. Men man glemmer, at Grev Frijs forlangte, at der af de 31 Mill. Kr. skulde anvendes 4 Mill. Kr. til Afhjælpning af de øjeblikkelige Mangler, og at Fæstningen skulde vedligeholdes i brugbar Stand, hvortil ogsaa hørte, at Ingeniørkorpset skulde have Lov til ved Øvelsesarbejder at forstærke den. Naar det var udført saaledes, at man, naar de 16 Aar vare gaaede, havde haft en virkelig brugelig Fæstning, saa nærer jeg ikke Skygge af Tvivl om, at ingen Regering og intet Folketing vilde gaa med til at nedlægge Landbefæstningen, saa længe man erkendte Nødvendigheden af at bevare Københavns Søbefæstning. Jeg tror ogsaa, det er indrømmet fra de Radikales Side, at de to Ting høre uundgaeligt sammen. Men nu er Spørgsmaalet et andet. En Del af dem, der have stemt for Nedlæggelsen i 1922, har stemt derfor udfra

den Forudsætning, at i den mellemliggende Tid faar Fæstningen Lov til at ødelægge sig selv. Den vil ødelægge sig selv ad to Veje. Bebyggelsen vil fortsættes — den gaar jo allerede nu paa Nordfronten helt ud til Hellerup, og det varer ikke længe, inden den kommer ud til Charlottenlund. Mod Vest er Bebyggelsen naaet ud til Brønshøj, mod Syd til Valby, og den hevæger sig ad Roskildechausséen stadig hen imod Enceinten. Altsaa Bombardementsfaren vil vokse Aar for Aar. Den er allerede nu ikke afværget ved de nuværende Befæstningsanlæg. Dertil kommer endnu een Ting: vi have ikke faaet fastsat nogen Demarkationslinie. Som Følge deraf vil Bebyggelsen af Terrænet kunne ske paa en saadan Maade, at Forternes Værdi bliver forringet, — vi vide, at det allerede er sket ved Christiansholmsfortet —, og det vil fortsættes, der bygges overalt paa hele Linien. Hvis man gaar ud til Enceinten, vil man se, at Gladsaxe begynder at blive en Fabriksby, og bliver der først en 2, 3, 4 Fabrikker i en saadan By, forøges Antallet efterhaanden. Følgen vil blive, at „Aalborg Amtstidende“, der maa betragtes som et Udtryk for, hvad det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) mener, vil faa fuldstændig Ret, naar det efter Forsvarslovenes Vedtagelse sagde, at Sammenhængen var ganske simpelt den: Den provisoriske Landbefæstning er sat paa Sulteføde, faar Svindsot og afgaar stille ved Døden 1922.

Naar man nu vil spørge os, der have staaet som Forkæmpere for, at man ikke skulde gaa ind paa Forliget, fordi vi ikke fik den Afgørelse med Hensyn til Københavns Befæstning, som vi ansaa for nødvendig, hvad vi da ville gøre i Øjeblikket, saa svarer jeg dertil: vi ville fortsætte Kampen; den er ikke ophørt noget Øjeblik, den maa fortsættes baade her i Folketinget og i Befolkningen. Men naar de ville spørge mig, om da jeg eller den Gruppe, hvortil jeg hører, agter at fremsætte særlige Forslag i den Anledning i Øjeblikket, vil jeg dertil svare, at man vil ikke kunne skade en Sag i højere Grad, end om man vilde fordre Bevillinger, som man paa Forhaand ved, man ikke faar, og saaledes som den finansielle Misere er i Øjeblikket, vil der selvfølgelig ikke være Tale om, at man vil kunne vente nu at faa nogen som helst Bevilling til at afhjælpe Befæstningens Mangler. Men saasnart Tiden dertil kommer, vil selvfølgelig Kravet komme frem.